

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss Ändrade regler för vattenskoter (SOU: 2022:49) - Betänkande av Vattenskoterutredningen

KN2023/01574

Sammanfattning

Länsstyrelsen är positiv till att regelverket för vattenskotrar ändras och därmed det osäkra rättsförhållande som gällt angående var man får respektive inte får framföra vattenskoter i Sverige upphör. Med upphävandet av förordningen (1953:1053) om användning av vattenskoter (vattenskoterförordningen) och den föreslagna ändringen av 2 kap. 2 § sjötrafikförordningen (1986:300), där länsstyrelsen ges ett uttryckligt bemyndigande att meddela föreskrifter om begränsning i rätten att använda vattenområde för vattenskoteråkning i Sveriges sjöterritorium, skapas förutsättningar för att på ett rättsligt effektivt sätt kunna begränsa eller förbjuda vattenskoterframförande där detta bedöms olämpligt.

Nedan följer Länsstyrelsens synpunkter.

7.2 Vattenskoterförordningen ska upphävas

Länsstyrelsen tillstyrker att förordningen upphävs då den inte tillämpas och således är att betrakta som obsolet.

7.3 Föreskrifter meddelade med stöd av vattenskoterförordningen ska upphävas samtidigt som förordningen

Länsstyrelsen tillstyrker att samtliga länsstyrelsernas föreskrifter beslutade med stöd av vattenskoterförordningen upphävs genom ett särskilt regeringsbeslut.

7.4 Ett förbud för vattenskoterkörning i naturreservat

Länsstyrelsen tillstyrker att det införs ett generellt förbud mot vattenskoterkörning i naturreservat, med föreslagna undantag för samhällsviktig verksamhet, i allmän farled eller om länsstyrelsen redan beslutat om föreskrifter som reglerar användning av vattenskoter i

reservatet. Länsstyrelsen anser dock att förbudet även bör omfatta andra skyddsvärda områden, såsom nationalparker, biotopskyddsområden och Natura 2000-områden.

7.5 Länsstyrelsen ska få utökad och förtydligad möjlighet att föreskriva om förbud mot vattenskotrar i vattenområden

Länsstyrelsen tillstyrker att det införs ett tydligt bemyndigande i 2 kap. 2 § sjötrafikförordningen för länsstyrelsen att begränsa rätten att använda vattenområde för vattenskoterräkning i Sveriges sjöterritorium. Vidare skulle Länsstyrelsen gärna se att den möjlighet att meddela tillfälliga dispenser från sina föreskrifter som gäller enligt första stycket i nämnd paragraf, utvidgas till att omfatta även andra och tredje stycket i paragrafen. Länsstyrelsen kan inte se varför länsstyrelsen inte, efter samråd med Sjöfartsverket och Transportstyrelsen, skulle kunna få mandat att meddela tillfälliga dispenser från föreskrifter meddelade med stöd av 2 kap. 2 § andra och tredje stycket sjötrafikförordningen.

Länsstyrelsen har i ett flertal sjöar i länet, med stöd av 2 kap. 2 § andra stycket sjötrafikförordningen, infört förbud mot användning av maskindrivna farkost av miljöskäl. Sjöarna kan dock behöva trafikeras med motorbåt, exempelvis vid olika typer av provtagningar, eller vid fisketillsyn, varför det finns ett behov för länsstyrelsen att kunna medge dispens även från sådana föreskrifter som meddelats med stöd av andra stycket. Såsom paragrafen är formulerad är det dock osäkert om länsstyrelsen har denna möjlighet, varför det skulle underlätta för länsstyrelsen och klarlägga rättsläget om dispensbemyndigandet på ett tydligare sätt kopplades till alla länsstyrelsens föreskrifter enligt paragrafen.

7.7 Vägledning kring hur sjötrafikförordningen kan tillämpas för att inte oacceptabla störningar ska uppkomma

Utredningen uppger att Sjöfartsverket och Transportstyrelsen i remissyttranden över sjötrafikföreskrifter ansett att det ska vara en restriktiv tillämpning av det bemyndigande som länsstyrelserna föreslås få i sjötrafikförordningen. Myndigheterna har hänvisat till att det räcker med de handlingsdirigerande regler som finns i sjölagen (1994:1009) och sjötrafikförordningen, såsom bestämmelserna om gott sjömanskap. Länsstyrelsen delar denna uppfattning och anser att det nu inte ska införas alltför många och omfattande förbud mot vattenskoterkörning i Stockholms skärgård, varifrån det under årens lopp inkommit många klagomål från främst strandfastighetsägare. Länsstyrelsen kan också konstatera att sådana klagomål kraftigt minskat sedan det infördes krav på förarbevis för framförande av vattenskotter.

Länsstyrelsen anser att det nya bemyndigandet i 2 kap. 2 § sjötrafikförordningen bör behandlas som övriga bemyndiganden i paragrafen. Det vill säga när behov framkommer eller uppstår, utreds ett eventuellt förbud, såsom fallet är med exempelvis fartbegränsning. Höga farter orsakar många störningar av olika slag i Stockholms län, men Länsstyrelsen har inte, av flera olika skäl, genomfört någon total översyn av allt vatten i länet i syfte att bedöma vilken fart som lämpligen bör gälla på varje plats, utan prövar framställningar om fartbegränsning som inkommer till myndigheten (från enskilda, båtklubbar kommuner, myndigheter m.fl.). Enligt Länsstyrelsen är det naturligaste att förbud mot vattenskoteranvändande bör hanteras på samma sätt, i synnerhet som ju av allt att döma – till skillnad från vad som gäller för fartbegränsning – vissa generella förbud kommer att införas på nationell nivå avseende vissa särskilt känsliga platser.

7.8 Länsstyrelserna ska få i uppdrag att se över vilka vattenområden som behöver regleras med sjötrafikföreskrifter

Länsstyrelsen avstyrker ett specifikt uppdrag i denna del. Med upphävande av vattenskoterförordningen och det föreslagna bemyndigandet i 2 kap. 2 § sjötrafikförordningen bör nu frågor om förbud mot vattenskoterframförande behandlas på samma sätt som frågor om fartbegränsning, ankringsförbud med mera, som omfattas av bemyndigandet i den aktuella bestämmelsen. Det vill säga prövas när behov framkommer, genom framställningar från enskilda eller myndigheter, eller behov på andra sätt kommer till Länsstyrelsens kännedom.

Ett generellt uppdrag att se över alla länets vattenområden för att bedöma vilka som behöver regleras med sjötrafikföreskrifter anser Länsstyrelsen inte är motiverat om ett bemyndigande enligt ovan införs. Länsstyrelsen anser vidare att ett sådant uppdrag inte är mindre resurskrävande än det krav som fanns på länsstyrelserna i vattenskoterförordningen att se över alla länets vattenområden för att se var vattenskoterframförande kunde tillåtas. Utredningen hänvisar själv på ett flertal ställen i betänkandet (s. 18, 179, 189, 237, 238, 241 och 290) till just detta, att olika lösningar blir alltför resurskrävande för länsstyrelserna. Länsstyrelsen anser, som anförts ovan, istället att generella förbud mot vattenskoterframförande bör införas på platser man redan vet är olämpliga för sådant framförande, såsom naturreservat och andra från miljösynpunkt skyddsvärda områden, där vattenskoteråkning generellt sett torde vara olämplig, och att dessa förbudsområden över tid kan kompletteras med särskilda förbud där utredning i det särskilda fallet visat att det är motiverat.

Enligt Länsstyrelsens mening är det också olämpligt att framföra vattenskoter bland eller i närheten av badande (som utredningen påpekar på flera ställen i betänkandet, och vilken uppfattning delas av ”länsstyrelser, kommuner, Polismyndigheten och andra aktörer”), varför ett generellt förbud bör införas vid allmänna badplatser och gälla i hela landet, såsom är fallet i vissa andra länder. Det är Länsstyrelsens erfarenhet att vattenskoterframförande vid badplatser ofta verkar gå ut på att för andra på badplatsen närvarande visa upp en särskild färdighet i framförandet, vilket torde innebära att framförandet riskerar att äga rum utan iakttagande av gott sjömanskap. Detta gör det särskilt angeläget att förbud införs på badplatser. Länsstyrelsen har av ovan nämnda skäl infört förbud mot maskindriven farkost vid ett antal badplatser i Stockholms län, enbart i syfte att komma åt ovarsam vattenskoteranvändning.

Länsstyrelsen är inte heller helt främmande för ett generellt förbud på visst avstånd från land, som förekommer i vissa länder, då man på detta sätt skulle åstadkomma ett skydd för såväl badande som den skyddsvärda marina miljön i kustnära områden. Och dessutom minska störningarna av buller för människor och djur på land. Länsstyrelsen har dock viss förståelse för utredningens synpunkt att en sådan reglering skulle riskera att leda till att det i vissa större områden inte alls skulle kunna framföras vattenskotrar.

Med generella förbud i naturreservat, andra skyddsvärda områden och vid allmänna badplatser, samt de redan införda reglerna om åldersgräns och förarbevis, samt länsstyrelsernas nya bemyndigande i 2 kap. 2 § sjötrafikförordningen, torde det enligt Länsstyrelsens bedömning inte finnas något behov av en mycket resurskrävande översyn av alla vattenområden inom länet.

De som medverkat i beslutet

Beslut om detta yttrande har fattats av länsöverdirektör Åsa Ryding med länsassessor Johan Backman som föredragande. I den slutliga handläggningen har också chefsjurist Lena Johansson, rättsdirektör Helene Munkner och miljödirektör Johanna Lindgren medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.